

Петрораса Вёрлөзьыс

Легдны—ВКП(б) Мылдинса Рақом да РИК
№ 92 (550) | Генәтабр 28-өд лун 1938 во

Обеспечітны ВКП(б)-лыс історія пыдысанъ велöдöм

Ставсојузса Коммунистіческій (большевікіас) партія історіалон Краткөй курс кыскіс ас дінас вниманијесін став коммунистіаслыс, став юпартийнөй большевікіаслыс. Тајо мудрой научној трудаст сталінској чукбротома медса возын-мұныс, медса революционнөй партія строїтәмлес опыт, сатч чукбротома большевізмлес зев ыжыд ідеені озырлун. ВКП(б) історіялыш Краткөй курс велöдöм вооружітас партіялес вына ідееній боржіең, отсалас бырёдны мілан партійнөй кадрjasлыс теоретіческій слаблун. Мілан воын өні став жүжданас сулаломог: кыскыны став партіялес ВКП(б)-лыс історія велöдöмбө.

Тајо фелöыс серјознөй да кывкутана, коді оз терпіт термасөм да шуміха, а требујтö последовательност, бура лöсöдчом да вылын организованност. Коло гбгровы, мыј сорніс мунө оз кампањејас ылыш, кодјас кутоны определеній, женіндесрекjas, а планомернөй, пыдысанъ велöдöм ылыш. Тащом термасона матыстчомыс вайёдіс і неправілнөй решеніејасб. Кон суро партіялыш історія велöдöм вайёдісны одва-лі ез бедајтан перерывас дырі маассөвөј лыфдомо, колана разасненіејастө, аслиныс велöдчысаслы матеріалнас бура тбд масны сеттөг. Но гбгрована, мыј учебніклөн быд глава, медсасб ын-лөд глава, кодес сіома марксізм-љенізм філософіялыш, большевістской партіялыш теоретіческій подувјаслы, требујтö лöсöдчом, кын карапашан виимателнөй разбор, бд

ВКП(б) історіялыш Краткөй курс велöдöм—тајо фелöыс серјознөй да кывкутана, коді оз терпіт термасөм да шуміха, а требујтö последовательност, бура лöсöдчом да вылын организованност.

Краткөй курс быд формулорукаын сетома зев ыжыд теоретіческій да політіческій содеража-није. А незадачлівөй руководітельяс оз көсінынта ылыш думыштыны да вочоны ушшерб большевістской пропаганда интересјаслы. Термасөм волі петкобдлма і партійнөй просвещеніе кружокjas ужын. Пиржб, мыјын сомын „Правда“-ын печата тісны учебніклис очереднөй глава, пукосын сіјбс „проработајтын“, лыфдісны первој да мөд глава, төйтөг, мыј вісталбма којмбдас, курс ыласыс ставнас тырмана представлеңетөг.

I первој і мөд слу-чајас петкобдіс партійнөй организаціялыш лбсöдчана уж нубдтөм, зев важнөй вопрос кампаңејскія „пробвернітын“ зілдем.

Мыјсан-жб должен ло-ны заазбітма ВКП(б) історіялыш Краткөй курс велöдöм кежлө лбсöдчом? Заводітны колб пропагандістјасас подготовитбасанъ. Тајо ос-новнөй, централнөй вопрос, кодес решіттөг оз поз решітны мукбд вопросјассо.

ВКП(б) історіялыш Краткөй курс теоретіческі обобщаштө большевістской партіялыш став гігаатской історіческій опыто, сіјб сетб збыльс научној, марксістской обласненіе рабочой классоли да сіјб партіялыш революционнөй тыш зев сложиб

моментјаслы. Коло гбгровы тајо научној трудали мудростыс став жүждалусб да велбдны сы вылын коммунистіасы тышлби да победајаслон большевістской іскусство. Абу-омб гбгрована, күшбм ыжыд ролі долженб ворсны партійнөй пропагандістјаслон кадрjas, кодјаслы доверітбма партіјаса шленјасб політіческія воспітајтбм, кодјас доженб вайбдны велöдчысас ВКП(б) історія Краткөй курслыс быд кыв?

Партія заводітб выль, ыжыд уж, код дінб оз поз матыстчыны важ меркаби. Асланыс велöдчысас дінб мунтб мілан пропагандістјас ставыс медвөз, кывшуттөг, нуждајтчоны серјозиб подготовкаын. Сомын сіјб партійнөй организація обеспечітас фелöыс успех, кодлби руководітельясас занатіејас выль кугасны чукбротлыны пропагандістской выналаслыс цветсб, сорнітны јөзкөд, разаснајтын став кыпстана вопросјассо, обласнајтын сіјб виљсб, мыј ем ВКП(б) історія Краткөй курсын, да регулярнө ужавны пропагандістјасб. Јонжыка квалифіцированнөй пропагандістјаслон ынжыд группа, коді бостас тащом подготовкасб, саммас обслужитны пропагандістјаслыс мөд, юна унжык лыда группа, да тащом ноги мілан пропагандістской кадрjas занат

Помес візбд мөд міст болже

Обеспечітны ВКП(б)-лыс історія пыдысаң велöдöм (пом)

Тілејас процессын кутасы асныс велöдчыны. Пропагандистасын созжык гötöвітöм, налён постојанно совершенствујтчом—партійнö велöдчом успехлон обязательној условіе.

Руководашшој партійнö работнікјас, обкомса, горкомса, рајкомса секретарјас пропаганда да пропагандистасы бөржом должено бастын асланыс кіб. Главнојыс сыны, медым первој очепедөн пропагандистасына лоісны асныс руководашшој партійнö работнікјасыс — партійнö комітетјасса секретарјас да шленјас. Пропагандистас составын должено лоны руководашшој партійнö работнікјас. Тајо отсалас правільно котырты фелё, отсалас мілан руководашшој партійнö кафраслы подготөтчыны теоретіческода.

Кружокјасын локтан занатіјеас успехлон основној условіе ем ВКП(б) історія Краткөй курслыг главајас воziвыв iñdibiduallnö lyfdom. Коло сетны позанлун быд коммунистлы вінімателю лыфтыны учебніклыг юзбом листбокјас да бурагöбровоны лыфdom. Сомын Краткөй курснас велöдчысјасон бура тöдмасом дырj позо сорніты кружокјасын успешнö пыдысаң ужалом јылыс. Позо-омбо прізнаңты мыжко мында нормалюйон, мыж јөз мүнёны кружок захатіе выло матеріалсö думыштлытб, лыфdom с перевариттб да, ды темасо кызі коло проработајттб, пожаранды прорадокын вужбын мөдö? Тащом термасомыс оз ков да нікбомын из вермы лоны оправдајтма.

ВКП(б)-лыс історія пыдысаң велöдöм заводітчас Краткөй курс торja кынгабн петом ббрын. Секі настојашшоја должено заводітны ужаңны партійнö просвещ

шеңіјелди кружокјас, а бын колдом кадсö колдомын пропагандистасы подготөтблы да коммунистасы Краткөй курси воziвыв tödmödömlы.

ВКП(б) історіялыш Краткөй курс велöдöм став пропагандистскоб уж кыпбасын уровен выло. Коло разјаснітын партійнö актівлы, став коммунистасы Краткөй курслыг зев ыжыд тöдчанлунсö, стојкөй болшевікјасыс воспітажтан фелёны сылыг зев ыжыд ролсб. Коло решітелю тышкасны преподавајтбомын ізвращеніејаскод, пропагандистскоб уж динесерозионије отношениекод.

Мілан ембс ишта неvezдајас, кодјас партіялыг зев ценню, лоямеропріјатие кітрітчомын портбны формалност. Сіз например, КП(б)У Кіевской горкомыс пропаганда отфелын юралыс Остапенко юрт сетіс карса пропагандистасы „установка“: партійнö школајас-кө прöjftisni віт тема, то ВКП(б) історіялыш Краткөй курс најо велöдöны сіјо темајас куза, кодјасыс ез ло прöjftoma важ программа серті. Тащом-жö iñdöd сетіс КП(б)У Макеевской горкомса секретар Коренев юрт, коди щоқтис ВКП(б) історіялыш Краткөй курс велöдöм заводітны первој главасан сомын сіјо школајасын, көні помалома сомын нөл тема важ учебнік ярограмма серті.

Мыж інмө школајас юлыс, көні помаломы сізимбд да кокјамысöд темајас, то Коренев юрт установка серті на жö быттөк не должено велöдны первој віт главасб, а заводітасы вескыда сіјо главасан, коди кутас лбасны бочернёй темалы.

Партійнö организацијаслён обязанности ссыын, медым разјаснітын тащом сама „заводітчомыасыс“ öшыбкасб. Партийнö просвещеніелди став сет, коди у жалö ВКП(б)-лыс історія велöдöм вылын, должен тырвыж да ставнас велöдны ВКП(б) історіялыш Краткөй курс, кодбс ошкома ВКП(б) ЦК-би.

Коло блöдны сіз-жö імб öшыбкасб. Ембс руководітельјас, кодјас лбогдöны öдвали оз кыктолысса, либо күжим толысса срок ВКП(б) історіялыш Краткөй курс велöдöм выло. Тащом термасом вредыс кынзі ніяном оз сет.

Коло пунктыны став выны сы выло, медым партійнö просвещеніе котыртбом волі партія історія ленінско-сталінской Краткөй курс уровен вылын. З віодітчом партійнö кафраслон пыдысаң да серозионија велöдчан кад, тајо ишта юнжыка калытас партіябс, вічас сіјбс ишта юнжыка вынжраби, вооружітас салыс бојецассо марксізм ленінізм непобедимö бружијеби.

„Правда“, сентябр 17-од лун.

Кредітјас іспользұтчоны өмөла

Колхозјасос оргаңизацияно - хо{{z}}ајственнö Іонмөдöм могыс партія да правітельство быд віодлегдöны уна суре шајтсом колхозјаслы долгорочнö кредит выло. Но колхозјасон тајо леңдом кредитсö іспользұтчо өмөла. Мілан рајонлы леңдом кредитыс сентябр 25-од лун кежде іспользұтма сомын 18800 шајт дібб 21,8 процент выло. На пыс топра колхозјас іспользұтісны: „Піонер“—12100 шајт, Калінін үйма—1400 шајт, Кујбышев үйма—1600 шајт, „2-я Пятилетка“—1000 шајт, „Ордым“—700 шајт, „Лем-жу“ да „Новая Печора“—1000 шајт-төн.

Таыс тыдало, мыж қызын колхозса бескодлысјас оз күжны да оз көсжыны іспользұтны государствоби леңдом кредитјас.

Во помбз колі з төліс. Коло пунктыны монгой, медым быд колхоз полнöja іспользұтіс салы леңдом кредитсö да вірис сіјбс сомсö iñdöm меропріјатиеас выло, іменнö скотлы оланінjas стрійтбом выло, племеннö скот нөбом выло, сельхоз машінајас нөбом выло да с. в.

Правдін.

Ассыныс шубомјассо оз пörtны олёмö

Савајарса Сталін үйма колхозса колхознікјас асланыс собрањие вылын решітлісны став вынбон кутчысбомын регыдја кадбон да нікті вошомјас-төг ештöдны наң ідралан ужас. Но тајо ассыныс шубомсö откымын колхознікјас оз пörtны олёмö. Сіз, Гагатова Н. А., Мезенцева А. Ф., Јудина

А. Ф., Тіхомірова В. А. төм выло, а салын гöтырыс үй турун пүктöмьи, ки наң уберітан уж вылын ез-жö ужавлы.

Общиј собрањиеас шубомјассо олёмö портбом вісна колхоз правленијелы колбнудбны тыш, а не леңни сіјбс асвізуў выло.

М.

ВКП(б) рајкомјаслы, Сыктывкарса горкомлы да Печорской окружкомлы

ВКП(б) Обком щоктобшумыс мөдөд пункт ВКП(б)-лыс історија пыдысан велдәм партийн просвещеніе сетьн завоффитны сомын ВКП(б) історија КраткоД курс велдәм вылә шәктам вужбән став кружоклас да партшколалас, кодјас ужатоны ВКП(б)-лыс історија велдәм вылын.

ВКП(б) історијалыс КраткоД курс велдәм вужбән куза став ләсәдчана ужын руководствуютчо „Правда“ газетлән сентабр 17-өд лунса передовёйн сетьн индәд-пир.

ВКП(б) Обком бүрлән сентабр 15-өд лунса

шудымыс мөдөд пункт вежбән, ВКП(б) історијалыс КраткоД курс велдәм вылә шәктам вужбән став кружоклас да партшколалас, кодјас ужатоны ВКП(б)-лыс історија велдәм вылын.

ВКП(б) історијалыс КраткоД курс велдәм вужбән куза став ләсәдчана ужын руководствуютчо „Правда“ газетлән сентабр 17-өд лунса передовёйн сетьн индәд-пир.

ВКП(б) Обкома секретар — РАЗАНОВ.

Польской фашистјас провоцируютони вылъ столкновеніјејас

Польшаин продолжает-
чо фашистской отрадјас-
формирујтәм, кодјас мө-
дәдсөны ЧехославацкоД
граница дорб. Тајо отрај-
јасыс провоцируютони
ЧехославацкоД пограңич-
ной отрадкәд столкно-
веніјејас. Коңк местеч-
коњ Тршиң дорын ма-
тын сентабр 25-өд лун-
тешинскоб (чехослава-
цкоб) Сілеziјаса уна мукб
заяжитчис тыш полак-
јас да чехославацкоб
местајасын. (ТАСС).

РКСМ-лөн V-өд сјезд (ИСТОРИЧЕСКОЙ СПРАВКА)

Комсомоллән V-өд сјезд муніс 1922 вога октябр 11—19-өд дүнијасб.

Тајо кад кежлас мілан странаса ужалыс јоз, Ієнин—Сталін партия вескәдләм улын, шеддиснын новоб экономи-
ческоб політика дүгдив-
тәг олдом пәртәм по-
дув вылын тәдчана ре-
зультатјас социалістичес-
коб строитељство фелә-
ын, страналыс народноб
овмбсс восстановітан
да юнмбдан фелбын.
Кыптисны социалістичес-
коб промышленностлән
үдељноб весыс да ведуш-
щоб ролыс. Заводітчис
візму овмбслык кыптом,
Юнис сөветскоб респуб-

ликајасса народјаслён дружба. 1922 во помын Ієнин да Сталін воз-
мостчом сөрті сөветскоб республикајас добровол-
но отутвичтны Сөветскоб Социалістическоб Ресpubликајас Союз.

Партијалән XI-өд сјезд вылын 1922 вога априльян В. I. Ієнин сувтö-
дис партия вого мог-
паскәдны тыш народноб овмбсын капиталістическоб елементјасоб социалістическоб ел е-
ментјасоб венбм вісна, социалістическоб еконо-
микалыс фундамент строитељом вісна, рабочоб
класслыс ужалыс крес-
танствокб сојуз юнмб-

Чемберлен політікалы паныда протестлән Англијаин двіженіје

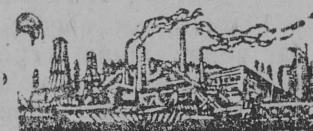
Чемберлен політікалы паныда протестлән двіженіје Англијаин луныслун codö. Сгранаса став пелесјассан воалбны рабочобјаслён коллек-
тивноб протестјас. Протестлыг резолюција прі-
митома Шеффилд карса профсојузби, Бірмінгам карса машиностроитељас профсојузби, Армстронг фірмаса öті военноб предпріјатїеса рабочобјасб да уна мукб д коллек-
тивијасб. Боржа нөдел чәжбән лејборист скобј партия нүддіс став страна паста протест-
лыс уна мітингјас. Сентабр 24 өд лунб ңекы-
мын фелегација Англијскоб правитељстволы вру-
читиси протестјас „Чехословакіја динб отноше-
ніјеин правитељстволы предаћелскоб політика-
лы“ паныд.

Англијскоб томјөзлән мір вісна тышкасан ко-
митетса депутатија гре-
бујтіс, медым Англија демократическоб государ-
ствојаскоб öтвыв высту-
пітіс Чехословакіјаобдорбм вылә. Тајо депутатијасы зајавітіс, мыј сомын агрессіјалы паны-
да політика нүддөмөн

томјөз да участвујтын-
војнаин да чукбстын ас-
сыс став вынс. 2 сур-
стобітельноб рабочобјаслён
депутација, кодјас зан-
тойб авација куза мі-
нистерстволы выл зда-
ніје стройтәм вылын пред-
ставітиси резолюција, кодын требујтбы Чем-
берленлыг отставка.

Сентабр 24-өд лунб Лондонин состағігчес парламетса 30 шленблон консерваторјаслён со-
вешшаніје. Совешшаніје решітіс іностранноб фел-
дюлас куза міністр Галі-
факслы ыстыны пісмоб предупреждењеїбин, мыј Гітлерлы-кә лоб вічома нөшта күшом-кә уступ-
кајас лібб Чехословакіјасын требујтасы күшом-
нібул выл жертва-
јас, то најо общијина палатаын Чехословакіја вопрос куза преијејас дырји кутасны глобусут-
ны правитељстволы па-
ныд.

(ТАСС).

дом вісна, социалістическоб промышленност да візму овмбс костиң смычка котыртбом вісна.

Комсомол актівноб участвуютіс социалістическоб строитељство куза партијалән став ужын. Но 1921—1922 војас кад-
коластоб комсомол ужын воліны і отрицательноб явлењејас. Сіјб петкәд-
чис торјон сыйын, мыј сојузса шленјаслён лы-
дис чінис 415 сурсан 1921 војын 260 сурсә 1922 војом кежлә.

Партијалән XI-өд сјезд, коди обсуждајтис комсо-
мол уж јылыс вопрос, ташом ногон урчтіс сә-
кылунјаслыс характер, кодјасоб переживајтис сојуз: „Уна организација-
јасын боржа кадын сојуз-

са шленјас лыдлән чин-
тәм објаснајтс томјөз производство вылыс уволигаломбн, унасікас мобілізацијасб, сојуз слабмбомб да с. в., а главнобыс — томјөзлән запројассоб удовлетвор-
ајтәм сојузлән тырыт-
тма пріспособітчәмба. Отшош тыйдало рабочобја-
јуношество выл РКСМ вліјаніјелән слабмбом“.1

Партијалән XI-өд сјезд прімітіс ңекымын зев-
ажиб ўшом комсомол уж јылыс. РКСМ јылыс вопрос куза резолюција XI-өд сјезд гіжіс, мыј РКСМ, коди ем комму-
нистическоб воспитаніје куза массобөй организа-

1 „ВКП(б) комсомол јылыс“, 16—17 лист.

Іспаніјаса фронтјас вылын

Лунвыв фронт вылын мјатежкыкјас, кодјасбс поддержівајтбын артильєріскбј бібн да 250 самолет феіствіејасон сен-табр 24-од лун чојкожесточонибј атакујтісны Ебро ю рајонын республікаңеџаслыс пози-јаслобја паныд мундмундом восьна фашістјаслы ез удајтчы мунны вөзд.

Воздушній тышын республікаңеџас ускодісны 4 фашістскбј самолёт.

Леванта фронт вылын республіканскбј војска

бостісны Фуенте до Гарбажа да Мансанера дорыс кык высота.

Централній фронт вылын Пуерто-Малакосто вылб, Madridсаң војув-рытыввылын, фашістјаслон атакаыс вөлі полнёжа вәтлөма республікаңеџасбн.

Фронтса Естремадурскбј участок вылын, Еспіель рајонын мјатежкыкјас прімітісны 5 контратака налыс бөрja бојын мырдбом пози-јајас вылб. Республікаңеџас вәтлісны тајо контратакајасбн. (ТАСС).

Судетскбј вопрос бўрын— „Швејцарскбј вопрос“

Германскбј карјасын, кодјас расположітчомабс Швејцарскбј граніца до-ро, клеітлөмабс плакат-јас, кбијасын зајавлајтчо, быттю „кык да жын міл-люн швејцарецјас віччы-бны ассыныс освобож-деніе“. Тајо гітлеров-скбј агітацијас Швејца-

ријаын вызывајтб всеобщой возмущеніе. Властјас пріміталбы мерајас швејцарскбј граніцајас тщајельнія вітём могыс. Граніца пілёнсан став пунктјасыс заніма-тіма усілениб воінскбј частјасбн.

(ТАСС).

Саарскбј областса насељеніе пёвсын паніка

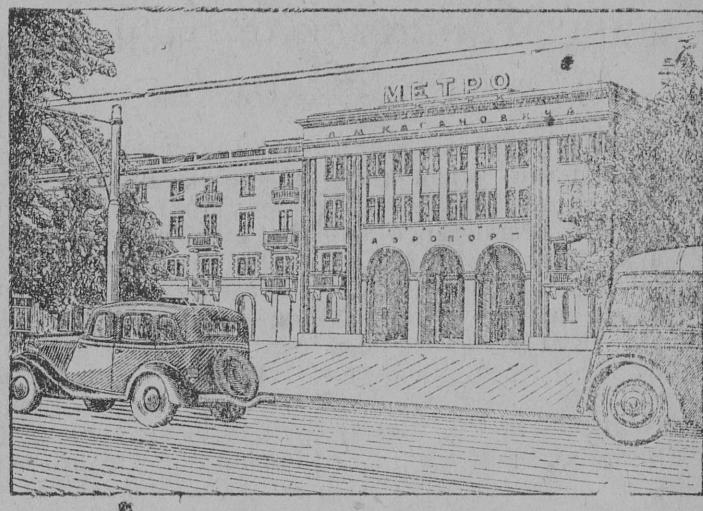
Германіјас сведеніе-јас серті, војна угроза-код јітодын паніка шы-мыртіс Саарскбј област-са насељеніелыс самој паскыд слойјассб. Наге-

леније осаждајтб банк-јас да сберегательній кас-сајас. Вкладјас сеталом-чорыда ограничітіма.

(ТАСС).

мајассб олдом піртім вылб, рабочой томјөзліс уж да образованіе реор-ганызутом јылыс. Сјезд төдчөдіc, мыж комсомол должен сүйтібдни паныд томјөз пёвсын мелкобур-жуазиб стихіялбы разла-гајтан вљаніелы да контреволюціонній партіјаслоди на пёвсын вљаніе лбсодны зілбілас-лы—решітельній тыш враждебній елементјас-код да енергічній куль-турно-політіческбј уж, коді лбсалб томјөз зап-росјаслы. Сјезд індіc, мыж комсомолскбј орга-

НОВАЯ МОСКВА.
К пуску Горьковского радиуса метро.

На рис.: Станция метро „Аэропорт“ на Ленинградском шоссе.

Рис с фото Кубеева [Союзфото] „Пресс-лише“.

4 сөветскбј мор'акөс перјома фашистскбј плеңыс

Кызі Паріжсан юбр-тоны, іспаніјаса фашістскбј мјатежкыкјасбн захватітом „Gmidorіch“ пароходса команда соста-вый 4 сөветскбј мор'акөс перјома генерал

Франко фашістскбј сте-наас сајыс. Сентабр 26-од лунб тајо мор'акјасыс —Полов, Субботин, Оводов да Фокін—воінси Франција терріторія вылб. (ТАСС).

Вёрпромхозлы төд вылб

Подчерьеса почтаыс начальник Фенісов гортас зев уна вајома снаст-јас, коді прінадлежітб Комілеслы.

Фенісовбс коло кы-

кыны гусасомыс кыв-кутому. Подчерькій.

BEGKÖdÖM

91 номера мілан газе-тын „Насељеніелы став-сојузса перепіс“ статта-ын лобмабс шыбкајас.

4-од страніцаас, мід колонкаын улыссаңыс 7 парадаң коло лыфыны: А тајо отдељасас лобны контроллерскбј участокјас, коді юклье-бс счотіб участокјас вылб да коді мілан рајонын лоб /25...д с. в.

3-од колонкаас улыс-саныс 17-од строкасан коло лыфыны: А январ 17-од лунсан 26-од лу-ибз счотчикјас кутасны нубдан самб перепісб, да январ 27 лунсан фев-раль 5 лунб... да с. в.

Pedakciјa

Отв. редакторбс
вежкыс—Г. ПОПОВ.

РКСМ-лён V-од сјезд

ција, служітб партіялы рабочой да крестанскбј томјөзлін паскыд слой-јас вылб коммунистическбј воздејствіje да вљаніе куза вынібра өру-фіеён².

Проізводство в ы л о-тому ѡзбс колбм могыс партіялдын сјезд прімітіс шуом рабочой подростокјаслыс нормалній процент предпріятіејас ку-за забронірујтбм јылыс, условіејас лбсодбм јылыс, кодјас колбны ох-рана трудалыс став иор-

² „ВКП(б) комсомол јылмас-15 жістб.“

низаціјајас сіктін дол-женіб лоны партіялбы да сөветскбј властлөн опорній пунктјасбн. Сјезд щоктіс партіїній організаціјајаслы обес-печітни ыжыд отсөг ком-сомоллы сылыс ужсо-виль условіејас лбсод-дан фелдын.

Партіялбы XI-од сјезд вылын РКП(б) ЦК-лён політіческбј отчет куза заключітельній кывын В. І. Ленін јога сүйті-дие вопрос томјөзбс вос-пітажтбм јылыс, томјөзлі общественій наукајас куза марксістскбј учеб-никјас лбсодбм јылыс.

Воід лоў-на